

Párhuzamos import

Elképzelhető-e az, hogy Ön az egyik termékét forgalmazza egy exportpiacon, a terméket valaki más ott megvásárolja, majd pedig azt az Ön országába visszaimportálja és ott eladja? Ilyen esetben megsértették-e az Ön szellemi tulajdon-jogait, például védjegyjogait, mivel kizárólag Ön jogosult a védjeggyel ellátott termék behozatalára? Ez egy igen összetett kérdés, sokféle kiágazással, különösen az olyan vállalkozások számára, amelyek különböző országok esetében különböző árazási stratégiát alkalmaznak. E kérdés sok olyan vállalkozás esetében is aggodalomra adhat okot, amely éppen most dolgozza ki az exportstratégiáját.

A fenti kérdésre adott válasz a **jogkimerülés** fogalmához kapcsolódik, és ebben a kérdésben nem mindegyik ország alkalmazza ugyanazt a stratégiát. A jogkimerülés leegyszerűsítve azt jelenti, hogy ha Ön vagy az Ön bejegyzésével más a szellemi tulajdon-jogok oltalma alatt álló terméket eladja vagy annak tulajdonjogát átruházza, a szellemi tulajdonon fennálló egyes jogok vagy akár az összes jog a továbbiakban általában nem gyakorolható. A szellemi tulajdon-jogok által biztosított oltalom e korlátját hívják az első eladás elvének is, mivel a jogok a termék legelső értékesítésével szűnnek meg. Egyéb jogszabályi rendelkezések hiányában az Ön vállalkozása nem ellenőrizheti a termék más általi továbbeladását, felhasználását, bérbeadását vagy bármilyen más kereskedelmi célú hasznosítását. A legtöbb országban ez az elv érvényesül (néhány kivétellel, pl. CD-k vagy DVD-k).

□ **Nemzeti jogkimerülés:**

A jogkimerülés elvét a különböző országok eltérően alkalmazzák. Azokban az országokban, amelyek a nemzeti jogkimerülés alapján állnak, a jogosult nem ellenőrizheti az általa vagy a bejegyzésével a belföldi piacon forgalmazott termékek hasznosítását mindaddig, amíg a termék a belföldi piacon marad. A jogosult (vagy az általa erre felhatalmazott licenciavevő) azonban a behozatal joga alapján továbbra is megtagadhatja a külföldön forgalmazott vagy a hazai piacról exportált eredeti termékek behozatalát.

□ **Regionális jogkimerülés:**

Azokban az országokban, amelyek a regionális jogkimerülés elvét alkalmazzák (ilyenek például az Európai Unió tagállamai), az oltalom alatt álló terméknek a legelső, a jogosult által vagy az ő bejegyzésével történt értékesítése alapján a jogkimerülés nemcsak a belföldi piacon, hanem a régió egészének a területén bekövetkezik. A szellemi tulajdon-jogok így nem akadályozzák a régió országai közötti párhuzamos importot, a jogosult ellenőrzése csak a régió határain kívül eső országokban történő forgalmazásra és az onnan való behozatalra terjed ki.

□ **Nemzetközi jogkimerülés:**

Azokban az országokban, ahol a nemzetközi jogkimerülés elvét alkalmazzák, a jogkimerülés világszerte bekövetkezik, ha a jogosult vagy az ő bejegyzésével más a terméket legelőször értékesíti.

A szellemi tulajdonnal foglalkozó nemzeti hivatalok, szabadalmi ügyvivők és ügyvédek feladata, hogy a különböző országok jogszabályainak ismeretében tájékoztatást adjanak Önnek az egyes oltalmi formák esetében fennálló jogkimerüléssel kapcsolatban.

Bár a nemzeti jogkimerülés tekintetében meglehetősen széles körű az egyetértés, ez nem mondható el arról a kérdéstről, hogy az oltalom alatt álló termékek külföldön történő értékesítése vagy hasznosítása szintén jogkimerülést eredményez-e, és ha igen, akkor ez milyen mértékű. Ez a kérdés az úgynevezett **párhuzamos import** esetében válik fontossá. A párhuzamos import azt jelenti, hogy a terméket olyan importőr hozza be, aki nem részese a termék gyártója által szerződéses formában létrehozott terjesztési csatornáknak. Mivel a gyártó/jogosult nem áll szerződéses jogviszonyban az importőrrel, az így importált termékeket gyakran nevezik „szürke javaknak”, bár ez a megnevezés némiképpen félrevezető, mivel maguk a termékek eredetiek, de a „párhuzamos” terjesztési csatornák nem állnak a gyártó/jogosult ellenőrzése alatt. Előfordulhat, hogy az ilyen termékek címkézése vagy csomagolása is más.

Példa:

Amikor a Tesco elkezdett Levi's farmereket importálni az Európai Unió határain kívüli országokból, és azokat az Egyesült Királyságban kezdte értékesíteni, ez jogvitához vezetett, mivel a Levi Strauss le kívánta állítani a párhuzamos importot azon az alapon, hogy az Európai Unió a regionális jogkimerülés elvét alkalmazza.